

290017 Львів 17
вул. Кутузова 6 кв 5
Юрію Петровичу Козлову

Володимире Антоновичу!

Пишу Вам ці короткі спогади за 1933 рік! Якщо вони Вам пригодяться то можете їх використати.

Я народився і виріс на Полтавщині с. Тарасівка, Пирятинський район (нині Гребінківський)

В 1930-1933 рр навчався в Пирятинському індустріальному технікумі. Все що в той час відбувалось я хочу розповісти. До колективізації люди жили дуже добре людям дали землю і вони працювали на ній, одні працювали гірше другі краще так і жили, хто мав взросло сім'ю той мав всю с/г продукцію. До колективізації, яка розпочалась десь з 28 року, до 31 року колективізація проходила повільно, колективних господарств не було організовано.

В Пирятині на ринку було так багато хліба, що його покупали і сипали на купи. В самому Пирятині було три мельниці, які теж були забиті хлібом. Одна із мельниць працює і на даний час (відбудована) В с. Тарасівці до колективізації існували (були організовані):

- 1) Бурякове товариство, яке турбувалось за вирощення цукрових буряків.
Добувало насіння, удобрива і іншими справами
- 2) Машинове товариство, яке купувало машини: - парову машину (молотарку і локомотів паровик як його називали) покупало сівалки кінні для посіву буряків зерна, покупало культиватори металічні борони і другий інвентар.

Використовували за плату члени кооперативу і другі селяни. Ясно що всі селяни розпоряджались всім своїм майном і своєю власністю, особисто. В селах лунали радість бадьорість хоч не так добре були одіті (в основному домоткане і пофарбоване – фарбувальниками були ягоди бузини, дубова кора і др)

Настав період остаточної колективізації, розкуркулювання тих хто не хотів іти в колгоспи їх називали куркулями, потім появились підкуркульники і пішло все на вивіз (як тоді говорили на Соловки). Це була жахлива картина життя на селі в любий час може, було трапитись з кожним!

Люди втратили всяку надію на якесь життя, а чогось чекали і самі не знали чого. Скотина була зведена, годувать не було чим, дохла. Посівну провели в 1932 р дуже погано.

Появився трактор (фордзон – путіловець з плугом) Ніхто нічого не знав, як треба організувати роботу оранку з тракторним плугом. Орала по фігурі поля із огріхами. Удобрив ніяких не давали (раніше селянин удобрив поле гнойом і мінеральні були добрива) Озимини не було посіяно. Ярі культури посіяні були погано. Урожай був дуже поганий. Селяни нічого не отримали. Крім того розпочали «поголовний обшук» в селян «старий» хліб шука (зерно) і забирали його.

Настав 1933 рок. десь із зими в багатьох уже не було чого їсти, весною ще більше охопило голодом селян, а до жнив, уже майже всі селяни голодували, їли трави – кропиву лободу і другі

Десь із лютого-березня уже були мертві особливо діти і старі люди. З кожним місяцем було більше мертвих уже лежали на вулицях (Сільська рада виділяла людей і підводи які їздили по селу і збирали мертвих, які валялись на улицях і по хатах! Це була жахлива картина. Часто можна було бачити коли людина ще жива, а її кидали до воза, вона не могла уже підняти із воза і колись хтось робив зауваження що він ще живий то відповідь була – «дійде»!

Було людодство: мати (прізвище Постоленко) з'їла двоїх дітей малолітніх, а третього кормила цим м'ясом, але її застали коли вона розрізала труп третього. Її кудись забрали, люди її били. Майже всі люди були опухшими. Дуже багато померло людей! Крім голоду ще, людей доморював холод зимою. Бо в той час люди топили соломкою, кізком, які заготовляли в літній період а цього не було. Вирубили всі гаї, на кладовищах хрести і цим топили.

В Пирятинському районі дуже багато вимерло в с. Максимівці майже до 70%. Було заселено переселенцями із Брянської області (але садиби [?] не знаю цих селян, чи вони залишились там жить). Описати все це як було дуже тяжко

В 1933 році в Пирятин приїздив Г.І.Петровський який майже мало чим допоміг, але він дав розпорядження, щоб змітали всю мучну пиль в мельницях і варили із лободою таку юшку. В той же час млини працювали і переробляли зерно яке там було і привезли звідкісь.

Десь [в] червні-липні приїздив Постишев. Які справи рішав – незнаю

Цей жах не хотілося б згадувати, але треба знати нашим внукам, як нам тяжко було будувати їм майбутнє життя.

Багато людей їздили в Москву і другі міста РСФСР, але все, що вони там діставали в них відбирали і рідко хто повертався із шматком хліба! Пробачте можливо у вас тільки відібрав час!

Підпис

17/01 89 р.

м. Львів - 17

вул. Кутузова 6 кв 5

Козлов Юрій Петрович,

рік народження 1914. інвалід ВВВ II групи

тел. 75-50-26.